

vi; et pro extraneis, aufer pignus ab eo. Fidejubendum non est supra quam solvendo sis, IX, 271, 1, 2: Non spondeas super virtutem tuam: quod si sponderis, quasi restituens cogita. Fidejussio prudens est opus beneficentiae, temeraria vero cavenda, V, 153, 1: Fili vi, si sponderis pro amico tuo, defixisti apud extraneum manum tuam, illaqueatus es verbis oris tui, et captus propriis sermionibus. Fidejussio pro altero quantum sit beneficium, 75, 1, 2; 76, 1, 2. Fidejussor triplici cautela sibi caveat, X, 76, 1, 2. Fidejussio temeraria quae causetur mala, 78, 1: Repromissio nequissima multos perdidit dirigentes, et commovit illos quasi fluctus maris. Fidejussor liberet se quotiens ab obligatione sponsonis, V, 154, 1. Quare discurre et anxius esse debeat, et amicum stimulare, *ibid.*: Fac ergo quod dico, fili mi, et te metipsum libera, quia incidisti in manum proximi tui. Discurre, festina, suscita amicum tuum; nec dederis somnum oculis tuis, nec dormitent palpebrae tuae. Fidejussor multis molestias afficit et damnis, 325, 1: Affligetur malo, qui fidem facit pro extraneo: qui autem cavet laqueos, securus erit. Rarum exemplum fidejussionis, X, 77, 1: Gratiam fidejussoris ne obliviscaris; dedit enim pro te animam suam.

3o Fidejussori est satisfaciendum, X, 77, 1, 2. Fidejussoris aut pignus tolli licitum fuerit, VI, 65, 1: Tolle vestimentum ejus qui fidejussor extitit alieni; et pro extraneis, aufer pignus ab eo. Cum fidejussoribus non est familiariter agendum, 170, 1: Noli esse cum his qui desunt manus suas et qui vades se offerunt pro debitis; si enim non habes unde restituas, quid causae est ut tollat operimentum de cubili tuo?

FIDELIS. 1o QUI SINT FIDELES ET QUOMODO VOCENTUR IN SCRIPTURA. — Cur dicantur Christiani fideles, XIX, 72, 1: Paulus Apostolus Jesu Christi... sanctis et fidelibus in Christo. Fideles populi quomodo vocentur commendandi et lilia, Psalm. I, 291, in liliis. Fidelis vir quis dicatur, VI, 51, 1: Multi homines misericordes vocantur, virum autem fidelem quis inveniet? Tales viros fideles aliquot recensentur, *ibid.* Tales requirit Deus, *ibid.*, et 52, 1, 2. Cur vocentur Ecclesia et exercitus, IX, 617, 1: Septuaginta laudabit animam suam, et in Deo honorabitur, et in medio populi sui glorietur et in Ecclesia Altissimi aperiet os ejus, et in conspectu virtutis ejus glorietur. Hi dicuntur filii Israel, XV, 434, 2. Et sub virginibus sponso occurrentibus intelliguntur, 525, 2 et seq. Cur dicantur pusillus grex, XVI, 172, 1: Nolite timere, pusillus grex. Cur dicantur fundamentum, XIX, 299, 2: Firmum fundamentum Dei sicut, habens signaculum hoc: Cognovit Dominus qui sunt ejus, et discedat ab iniquitate omnis qui nominat nomen Domini. Olim scribebant se esse Christianos et servos Jesu Christi, XI, 541, 2: Iste dicit: Domini ego sum; et ille vocabit in nomine Jacob, et

hic scribet manu sua: Domino. Fideles sunt haec promissionis, XVIII, 160, 2: Non qui filii carnis, hi filii Dei, sed qui filii sunt promissionis existimantur in semine. Membra sunt unius corporis, id est Ecclesiae, 206, 1 et seq.: Sicut unum in uno corpore multa membra habemus, omnia autem membra non eundem actum habent: ita multi unum corpus sumus in Christo; 636, 2: Crescamus in illo per omnia, qui est caput Christus, ex quo totum corpus compactum et connexum per omnem juncturam subordinationis, secundum operationem in mensuram uniuscujusque membri, augmentum corporis facit in edificatione sui in charitate. Fideles sunt divites caeli, et hospites terrae, XX, 228, 1: Petrus Apostolus Jesu Christi, electis advenis dispersionis Pontif. Galatiae, etc.

Fideles comparantur nubibus et columbis ob varias causas, 704, 2: Qui sunt isti, qui ut nubes volant, et quasi columbae ad fenestras suas? Fideles aliquo modo significantur per boves et oves, Psalm. I, 45, 1, 2: Omnia subjectis sub pedibus ejus, oves, et boves universas, insuper et pecora capti. Fideles est lilium ob septem analogias, XIII, 469, 2: Ero quasi ros, Israel germinabit sicut lilius. Fidelium tres gradus representantur per sanguinem, aquam et Spiritum, XX, 614, 1: Tres sunt qui testimonium dant in terra, Spiritus, et aqua et sanguis. Fidelis et lapidis variae analogie, XX, 282, 1: Et ipsi tanquam lapides vivi superedificamini, domus spiritualis.

2o FIDELIUM EXCELLENTIA ET PRÆROGATIVE. — 1o Quantas gratias Deus ipsis dederit. Christianorum singulos in essentia vidit cum pro his animationem oravit, XVI, 599, 2: Non pro eis autem, rogo tantum, sed et pro iis, qui credituri sunt per verbum eorum in me. Eos agnoscit Christus, tum speculative, tum practice, 474, 1: Ego sum pastor bonus, et cognosco oves meas, et cognoscent me meae. Et vicissim ipse ab eisdem cognoscitur, *ibid.*, et seqq. Eorum nomina novit Deus, XXI, 69, 1: Habes pauca nomina in Sardis qui non inquinaverunt vestimenta sua. Omnem suam gratiam a Christo mutantur, XVI, 310, et seqq.: Vidimus gloriam ejus, gloriam quam quasi Inigeniti a Patre, plenum gratia et veritate. Per baptismum regenerati sunt nova Christi creatura, et cur, XX, 71, 2: Voluntarie enim genui nos verbo veritatis, ut simus initium aliquid creaturae ejus; XXI, 80, 1: Hæc dicit: Amen, et isis fidelis, et verus, qui est principium creaturae Dei. Fidelis quique suam habet mensuram fidei ac gratiae, et charisma a Deo acceptum, et eo utitur, XVIII, 205, 2; 206, 1: Non plus sapere quam oportet sapere, sed sapere ad sobrietatem; et unicuique sicut Deus dedit mensuram fidei. Eos Deus semper benedixit et exaltavit, X, 172, 1: Et ipsi benedixit, et exaltavit; et ex ipsis sanctificavit, et ad se applicavit. Rorum cætus est vultus areola hortensis, IX, 664, 1:

Dei. Rigabo hortum meum plantationem, et incubabo prati meo fructum. Ipse Deus difficultates omnes complant ad extirpanda vitia inolia, XIV, 401, 1, 2. Fidelis nihil mali obvenit, nisi ex certa Dei præsidentia et voluntate, IV, 274, 1: Hanc autem tentationem Deo permisit Dominus eventre illi, ut posteris daretur exemplum patientiae ejus. Fidelis a Deo in omnibus prosperatur, VI, 382, 1: Vir fidelis multum laudabitur. Gratia obediens est filius gratiae, XVIII, 188, 1. Fideles singuli animantur et vivunt Spiritu sancto, XI, 698, 2: Hoc factus meum cum eis, dicit Dominus; Spiritus meus qui est in te, et verba mea, quae posui in ore tuo, non recedent de ore tuo, et de ore seminis tui, et de ore seminis seminis tui... amado et usque in sempiternum. Quomodo in Christo vivant, XVI, 590, 2: Qui credit in me, etiamsi mortuus fuerit, vivet, et omnis qui vivit et credit in me, non morietur in aeternum. Fidelibus promittitur non carentia inopiae, sed consolatio spiritualis, Psalm. I, 207, 1: Multas tribulationes justorum, et de omnibus his liberabit eos Dominus.

2o Fidelium unio cum Deo et Christo. Fideles sunt creaturae Dei, X, 237, 2: Da testimonium his qui ab initio creaturae tuae sunt. Sunt grex Dei, XIV, 464, 2: Et salvabit eos Dominus... ut gregem populi sui. Sunt oves Christi, XVI, 468, 2 et seqq.; 473, 1; 478, 2: Vos non creditis, quia non estis ex ovibus meis; oves meae vocem meam audiunt. Fideles peculiariter sunt populus, et peculum Dei sunt, XIX, 165, 2: Vocavit vos pro Evangelium nostrum in acquisitionem gloriae Domini nostri Jesu Christi. Fideles sunt sigillum Dei dupliciter, XIV, 351, 2: Ponam te quasi signaculum. Fidelis est templum Dei, XVIII, 461, 2: Vos enim estis templum Dei vivi; XX, 683, 1: Vos autem... superedificant vosmetipsos sanctissimae vestrae fidei. Fideles quomodo sacerdotes Dei dicitur, XI, 749, 2: Vos autem sacerdotes Domini vocabimini. Tropologicae, sunt sacerdotes mystici et reges, XIV, 592, 2; XX, 285, 2: Vos autem genus electum, regale sacerdotium XXI, 23, 2: Pecit nos regnum et sacerdotes Deo et Patri suo. Fideles sunt in manu Christi, XVI, 479, 1: Ego vitam aeternam do eis; et non peribunt in aeternum, et non rapiet eas quisquam de manu mea. Quam sint ei chari, 647, 1. Fidelis Deo obediens est Christi frater adoptivus, XV, 316, 2: Quicumque enim fecerit voluntatem Patris mei, qui in caelis est, ipse meus frater, et soror, et mater est. Fideles coequantur Christo primogenito Dei, X, 236, 1: Misereere plebi tuae, super quam invocatum est nomen tuum; et Israel quem coequasti primogenito tuo. Sunt socii Dei et Christi per fidem, spem et charitatem, XX, 521, 2: Societas nostra sit cum Patre, et cum Filio ejus Jesu Christo. Omnes corpori Christi realiter uniuntur, cum eoque sunt unum in Eucharistia, XVIII, 346, 1, 2: Quantum unus panis, unum corpus multi

sumus, omnes qui de uno pane participamus. 3o Quam superiores sint fideles aliis hominibus. Fidelis major est toto mundo, XX, 599, 1: Major est qui in vobis est, quam qui in mundo. Fidelis servit totus mundus, V, 526, 1. Fidelis totus mundus civilitarum est, 526, 1; XI, 670, 1: Qui autem fiduciam habet mei, hereditabit terram; XVIII, 275, 2: Omnia vestra sunt, sive Paulus, sive Apollo, sive Cephas, sive mundus, sive vita, sive mors, sive praesentia, sive futura. Fideles lunam habent sub pedibus, et omni rerum temporalium mutabilitate superiores sunt, XIII, 355, 2. Fideles sunt soli capaces verae sapientiae et practice, IX, 647, 1. Fideles sunt Christi corona, V, 513, 2. Sunt corona doctorum, X, 148, 1: Curam illorum habet, et sic conside... ut letaris propter illos, et ornamentum gratia accipias coronam, et signationem consequaris corrogationis. Fideles erant corona et gloria Pauli, XIV, 193, 2: Quis est enim nostra spes, aut gaudium, aut corona gloriae? Nonne vos ante Dominum? Fidelis ab omnibus laudatur, IV, 382, 1: Vir fidelis multum laudabitur.

III. QUAERUNT FIDELIUM OFFICIA. 1o Sicut religione pleni. Fidelis omnis baptismo consecratus est Domino, XIV, 546, 1. Fideles saepe per diem Deum dilaudant, X, 309, 1: Quasi libanus odorem suavitatis habet. Fidelis quem diem magis ferre debeat, XIII, 302, 2. Fideles debeat omnes erga beatam Virginem esse affecti, IX, 656, 1, 2. Sint subditi Romano Pontifici, XVI, 645, 2.

2o Fide, spe, charitate sint praediti. Contra spem naturae credant in spem divinae omnipotentiae, XVIII, 87, 1: Qui contra spem in spem creditis, ut ferri poterit multarum gentium. Charitate dum flagrant, sunt quasi cocineae, XIV, 178, 2. Charitate armati vincunt mundum, XX, 607, 2: Omne quid natum est ex Deo, vincit mundum. Quae fideiolum debeat esse charitas erga fratres, et inter se unio, XVIII, 376, 1, 2: Vos autem estis corpus Christi, et membra de membro.

3o Fideles sint sancti et alieni ab omni peccato. Fideles Dei et Christi sanctitatem debent imitari, XVI, 48, 1: Serviamus illi in sanctitate et justitia coram ipso, omnibus diebus nostris. Imitentur vitam caelium, XX, 494, 2. Sint sancti in verbis et operibus, XIII, 473, 2: Dirigom eum ego ut abiectionem virentem; ex me fructus tuus inventus est. Fidelis quique sex alas habere debet, XI, 470, 1, 2. Fideles non jurant nec mentuntur, V, 407, 1: Testis fidelis non mentitur, profert autem mendacium dolosus testis. Si operibus careant, sunt fideles foliis sine fructibus, XV, 467, 2. Sibi et aliis operari debent, XVIII, 206, 1. Cum tremore salutem operentur, 424, 2. Fidelis arcana celae, VI, 69, 1. Mundo utitur ad necessitatem et ad salutem, non ad luxuriam, 526, 1, 2. Quod officia circa continentiam, matrimonium, vide CASTITAS, CONTINENTIA, MATRIMONIUM.

4o Fideles sint in tribulationibus constantes.

rum nihil doceri potest, XVIII, 518, 1, 2 et seqq. : *Sed tunc nos, aut angelus de celo evangelizet vobis, praterquam quod evangelizamus vobis, anathema sit.* Fidei limites quos patres fixere non sunt transgrediendi, VI, 174, 2 : *Ne transgrediaris terminos antiquos, quos posuerunt patres tui.*

VII. FIDEI PROPRIETATES ET CONDITIONES. — Sex habere debet dotes, XX, 132, 1, 2. Fides perfecta raro invenitur, XVI, 241, 1. Ejus solitudo in Ecclesia est, cum apud hereticos et idololatrias sit multitudo, XIII, 312, 2.

1° *Debet esse una et vera.* Fides vera una est, non plures, XVI, 632, 2 : *Unus Dominus, una fides, unum baptisma;* 251, 1, 2 : *Obscuro vos, fratres, per nomen Domini nostri Jesu Christi, ut idipsum dicatis omnes, et non sint in vobis schismata, stis autem perfecti in eodem sensu et in eadem sententia.* Quomodo non sit triplex, fides historica, miraculorum, justificans, sed unica, XIX, 469, 1. Fidei veræ et divine signum, Psalm, II, 161, 2. Omnium fides quomodo sit æqualis, XX, 407, 1 : *Simon Petrus... itis qui cœqualem nobiscum sortiti sunt fidem.*

2° *Debet esse certa et firma.* Fidei Christiana inconfutabilis certitudo, XVIII, 174, 2 : *Omnis qui credit in eum, non confundetur.* Fides Christiana omnino est credibilis, Psalm, II, 134, 2 : *Testimonia tua credibilia facta sunt nimis.* Fides est basis et fundamentum certum rerum sperandarum, XIX, 469, 2 : *Est autem fides sperandarum substantia rerum, argumentum non apparentium.* Fides columna est, spes anchora, 406, 2 : *Qui confingimus ad tenendam propositam spem, quam sicut anchoram habemus animæ tutam ac firmam.* Fides recta est, instar ammissis, XIX, 52, 1 : *Verumtamen ad quod pervenimus, ut idem sapiamus; et in eadem permaneamus regula.* Fides luci comparatur, XVI, 302, 1 : *Lux in tenebris lucet, et tenebræ eam non comprehenderunt.* Est velut fax, 175, 1 : *Sint lumini vestri præcincti, et lucernæ ardentes in manibus vestris;* 436, 1 : *Qui sequitur me, non ambulat in tenebris, sed habebit lumen vitæ;* XX, 429. Fidei tempus aurora comparatur, infidelitas tenebris noctis, Psalm, I, 304, 1, 2 : *Deus in medio ejus cognoscetur, adjuvabit eam Deus mane diluvis.* Fides hæreticorum specialis que sit, VII, 306, 1 : *Nescit homo utrum amore an odio dignus sit.* Hæc fides qua tibi remissa certo credunt peccata, est vana inaginatō, XV, 250, 2.

3° *Debet esse integra.* Corpus fidei suis membris perficitur, XIX, 129, 1 : *Nocte ac die abundantius orantes, ut videamus faciem vestram et compleamur ea que desunt fidei vestræ.* Ipsa suis articulis integratur et componitur, XVIII, 624, 1.

4° *Debet esse constans.* Ab ea nunquam deficiendum, XIX, 385, 1. Fides est stabilis, XVIII, 532, 1 : *Si enim quis destruxit, iterum hæc ædifico, prævaricantorem me constituo.* Permanendum in fide semel suscepta, nec de ea ulterius inquirendum, XIX,

58, 1 : *Itaque, fratres mei charissimi et desideratissimi... sic stete in Domino,* 85, 1 : *Sicut ergo accepistis, Jesum Christum Dominum, in ipso ambulat.* 125, 1. *Nisimus Timotheum, fratrem nostrum... ad confirmandos vos et exhortandos pro fide vestra, ut nemo moveatur in tribulationibus istis: ipsi enim scitis quod in hoc positi sum.* Fides antiqua præstat novæ, 287, 1. Novam potenti cito non est credendum, 529, 1 : *Qui cre cito, levis corde est.*

5° *Debet esse humilis.* Fides hominem requirit vere humilem, Psalm, II, 281, 1, 2 : *Credidi, propter quod locutus sum, ego autem humilitatis sum nimis.* Fides humilis requiritur præsertim in credendo Eucharistie mysterio, XVI, 412, 1 : *Verba quæ ego locutus sum vobis, spiritus et vita sunt; sed sunt quidam ex vobis, qui non credunt.*

6° *Debet esse charitate formata.* Fides sanctorum charitate informata est, IX : *Initium sapientiæ timor Domini; et cum fidelibus in cultu concretaus est.* Fides charitate formata non speculativa mere est, sed practica, XVIII, 73, 1 : *Iustitia autem Dei per fidem Jesu Christi in omnes et super omnes qui credunt in eum;* XIX, 416, 1 : *Gratias agimus Deo semper pro omnibus vobis... memores operis fidei vestræ, et laboris et charitatis, et sustentationis spei Domini nostri Jesu Christi.* Fides per dilectionem operans ornat doctrinam, X, 151, 2.

7° *Fidei duratio.* Fides et spes cessant in celo, XVIII, 383, 1. *Sive prophætie ævacuantur, sive lingue cessant, sive scientia destruitur.* Fides non manet in demonibus et damnatis, XX, 127, 1 : *Tu credis quoniam unus est Deus, benefacis, et demones credunt, et contreremiscunt.* Altero sensu fides et veritas in æternum stabit, X, 331, 1 : *Omne munus et iniquitas delebitur, et fides in sæculum stabit.* Fides est cibus permanens in vitam æternam, XVI, 392, 2 et seqq.

VIII. FIDEI EXCELLENTIA ET FRUCTUS. 1° *Fidei quanta sit virtus et præstantia,* XIV, 226, 2 : *Ecco qui incredulus est, non erit recta anima ejus.* Fides Deo placet, IX, 451, 1 : *Si volueris mandata servare, conservabunt te, et in perpetuum fidem nostram facere, Est opus sanctorum,* XVI, 394, 1. *Hoc est opus Dei ut credatis in eum quem misit ille.* Est velut sigillum quo obsignamus dicta Dei, 351, 1 : *Qui accepit ejus testimonium, signavit quia Deus verax est.* Fidei lumen est admirabile, XX, 290, 1, 2 : *De tenebris vos vocavit (Deus) in admirabile lumen suum.* Superat omne lumen philosophorum, *ibid.* Fides est anima Ecclesie, XVIII, 636, 2 et seq. Fides apostolorum et prophetarum est fundamentum Ecclesie, 607, 1 : *Estis cives sanctorum, superædificati super fundamentum apostolorum et prophetarum.* Fides est initium honorum et donorum omnium, IX, 680, 1, 2. Fides corriget naturam et conditionem servilium, XVIII, 674, 1. Cur Christus fidem apud apostolos extollat, XVI, 230, 2 : *Si habueritis fidem sicut granum*

muste, dicetis huic arbori moro: Eradicare, et transplantare in mare, et obediet vobis. Fides habet promissionem vitæ æternæ, XX, 615, 2 et seqq. : *Et hoc est testimonium, quoniam vitam æternam deat nobis Deus, et hæc vita in Filio ejus est.*

2° *Fidei fructus pro regnis et rebus publicis.* Fides vera est omne regnorum firmitamentum, XIII, 377, 2. Fides est reipublice fundamentum; ejus neglectus cedium, III, 109, 1. Ejus bona etiam politica, I, 683, 2.

3° *Fidei fructus pro singulis hominibus,* IX, 101, 1 : *Qui timetis Dominum, credite illi, et non evocabitur mercor vestra.* Fidei præmia, 99, 2 : *Credite Deo, et recytrabit te.* Fides est fundamentum aliarum virtutum, XIX, 147, 2 : *Dignetur vos vocatione sua Deus noster, et impleat omnem voluntatem bonitatis et opus fidei in virtute.*

Primo, *Per fidem ad veritatem venitur,* XIX, 200, 1 : *In quo positi sum ego prædicator et apostolus (veritatem dico, non mentior), doctor gentium in fide et veritate.* Meretur cognitionem mysteriorum regni Dei, XV, 321, 1, 2 : *Vobis datum est nosse mysteria regni celorum, illis autem non est datum.* Procul posita et futura facit presentia, XIX, 470, 2. Fides est... argumentum non apparentium.

Secundo, *Fides est religionis fundamentum,* XX, 90, 1. Est fundamentum omnis sanctitatis, XIV, 353, 1, 2.

Terlio, *Fides sustentat spem,* XIX, 409, 1 : *Est autem fides sperandarum substantia rerum, in anima creditis et sperantis quasi basis que eum sustentat,* *ibid.* 2. Fidei sanguis est spes, 470, 2. Fidei fortitudo parit fortitudinem spei, VI, 225, 2. Fides acuit et elicit timorem et amorem Dei, IX, 680, 1. Fides est fulcimentum in adversis, XVI, 539, 1 : *Non turbetur cor vestrum. Creditis in Deum, et in me credite.*

Quarto, *Fides fundamentum est domus spiritualis,* XIX, 283, 1 : *Pimum fundamentum Dei stat, habens signaculum hoc: Cognovit Dominus qui sunt ejus; et discedat ab ini state omnis qui nominat nomen Domini.* Fides est initium substantiæ nostræ spiritualis, 382, 2 : *Participes enim Christi effecti sumus, si tamen initium substantiæ ejus usque ad finem firmum retineamus.* Fides viva est radix vitæ spiritualis gratiæ, XVIII, 47, 1.

Quinto, *Fidei robur et efficacia,* XVII, 12, 2. Quomodo et tribuatur salus mentis et corporis, XV, 25, 1. Tunc sub ea omnes alie virtutes intelliguntur, *ibid.* Et in fide nominis ejus hunc quem vos vidistis et noctis, confirmavit nomen ejus; et fides que per eum est, dedit integram sanitatem istam in conspectu omnium vestrum. Fides thaururga ex oratione provenit, XIV, 508, 2 : *Effundam super omnem David spiritum gratiæ et precum.* Fidei eroice quanta sit virtus, XVII, 119, 1, 2. Fides excitat fideles ad quidvis auden-

dam, XX, 247, 2. *Qui in virtute Dei custodimini per fidem, in salutem paratum revelari in tempore novissimo.* Est fidelium custodia, *ibid.* Fides opera et divitiarum vincit mundum, 608, 1 : *Et hæc est victoria qua vincit mundum, fides nostra.* Vincit quoque Deum omnipotentem, 608, 2. Ea optime diabolus vincitur, 396, 1 : *Cui (diabolo) resistite fortes in fide.* Fides tribulationibus exploratur, 250, 1 : *In quo evocabitis, modicum nunc si oportet contristari in vartis tentationibus; ut probatio vestræ fidei multo pretiosior auro (quod per ignem probatur) inveniat in laudem, et gloriam, et honorem in revelatione Jesu Christi.* Qui fidei ager dicatur, XIX, 261, 2 : *Certa bonum certamen fidei, apprehende vitam æternam, in quo vocatus es, et confessus bonam confessionem coram multis testibus.* Pro fide pati quam sit gloriosum, XX, 49, 1 : *Omne gaudium existimate... cum in varias tentationes incideritis.* Fides Christi, qui initio erat nova et paradoxa, hinc a Judæis et Gentibus exagitata fuere ejus præcones, XV, 269, 2 : *Eratis odio omnibus propter nomen meum.*

IX. FIDEI PERFECTÆ ET IMPERFECTÆ EXEMPLA.

— Fides Abraham celebratur, XVIII, 86, 1. Qualis ea fuerit, 79, 2. Fides propria fuit ei imputata, 81, 1. Ejus fides excentis in Chanaan illustratur simili exemplo, XIX, 476, 1. Ea in quoque punctis illuxit, *ibid.*, 2. Fides ejus in filio offerendo, 479, 1. Fides centurionis magna fuit, sed habere alii majorem, XV, 224, 1, 2 : *Audiens autem Jesus miratus est, et sequentibus se dixit: Non inveni tantam fidem in Israel.* Fides parva reguli a Christo arguitur, XVI, 368, 2 : *Dixit ergo Jesus ad eum: Nisi signa et prodigia videritis, non creditis.* Fides S. Magdalene penitentis, 124, 1. Fides in diaconis septuplex erat, XVII, 164, 2. Fides in apostolis deficit in nocte passionis, XV, 563, 2. Cur id factum sit, *ibid.* Fidei defectus in terra, XVI, 240, 2. Ea deficit maxime sub fine mundi, 241, 1 : *Verumtamen Filius hominis veniens, putas inveniet fidem in terra?*

X. FIDEI PREDICATIO. — Fidei predicatio cepit per apostolos in Jerusalem, Psalm, II, 254, 2 : *Virgam virtutis tuæ emittet Dominus ex Sion.* Cur sensim crescere debuit, XVI, 545, 2 : *Qui credit in me, opera quæ ego facio, et ipse faciet, et majora horum faciet.* Paulatim per Europam diffusa est, XVIII, 593, 1. (Vide APOSTOLORUM PREDICATIO).

XI. FIDES HUMANA PRO FIDELITATE, BONA FIDE ET FIDUCIA SUMPTA. — Fides est sanctissimum hominis bonum, V, 629, 2. Fides est amicitie basis et custos, 543, 1. Fides etiam hostibus servanda, III, 58, 2; XII, 274, 1; 628, 1. Fidei obstringendæ signum, VI, 507, 1. Major fides ei adhiberi solet qui prior sanus captus exposuit, 576, 1.

Fides principii necessaria, XI, 260, 2; 261, 1 : *Et erit justitia cingulum lumborum ejus, et fides cinctorum rerum ejus.* Fides quam ab hominibus exulet, XII, 52, 1 : *Circuito vias Jerusalem, et as-*

picile, et considerato, et quærite in plateis ejus, an inveniantur virum facientem judicium, et quærentem fidem. Fidem qui Deo non servat, nec homini servabit, XIII, 378, 1.

FIDES (S.), SS. Fides, Spes, Charitas, tres filiae S. Sophiae, fuerunt martyres, X, 308, 2. Sorores fuerunt martyrio et sanguine, XIII, 546, 1.

FIGULUS, Primus figulus fuit Deus, X, 293, 1, 2 et seq. Vasa diversa formans, est symbolum Dei, X, 474, 2; 475, 1, 2; XVIII, 170, 1, 2; 171, 1, 2. Figuli in opere suo industria, X, 293, 1, 2 et seq. Est symbolum prædicatorum, 294, 1. Figulinae officinae in Jerusalem erant in valle juxta Tophet, XII, 149, 1.

FIGURA, Figura substantia Patris quomodo sit Filius, XIX, 352, 2. Figura sæculo tribuitur, quia transitoria, XVIII, 202, 2.

Figuris rhetoricis variis interdum utitur Scriptura, ut Prolepsis, I, 28, 1. Enallage, 28, 2. Synecdoche, 29, 1. Metonymia, *ibid.* Hypallage, 31, 1. Liptote, 31, 2. Heandiadi, 33, 2.

FILIA, PUELLA. 1° *Quæ sint eorum vitia*, Puellarum tria præcipua vitia, superbia, prociacia, libido, XI, 138, 2: *Elevata sunt filiae Sion, et ambulaverunt collo extenso, et nubilus oculorum ibant, et plaudabant, ambulabant pedibus suis, et composito gradu incedebant*, Puella quomodo plaudere dicatur, 139, 1. Puella basiliscus est, 138, 2. Puella inuupta sua tegunt vitia, V, 585, 2. Filia inverecunda salax est, X, 9, 1: *Ab enim irvergierit*, Filia dissoluta et aulax infamat se et parentes, IX, 579, 1, 2: *Patrem et virum confundit audax (filia); et ab impiis non mitorabitur; ab utrisque autem inhonorabitur*.

2° *Quid facere debeant, et quomodo custodienda*, Filia una quomodo sit melior altera, X, 240, 2: *Omnen masculum excipiet mulier, et est filia melior filia*, Filia est viri conspectum fugere, 7, 2: *In filia non avertente se, firma custodiam; ne inventa occasione utatur* se. Puella pro castitate servanda, quantum sobrietati studere debeant, IV, 332, 2 et seq.: *Habens (judith) super lumbos suos ciliicum, jejunabat omnibus diebus vite sua præter sabbata*, Filia prudens hereditatem viri accipit, IX, 579, 1: *Filia prudens hereditas viro suo: nam quæ confundit, in contumeliam fit genitori*.

Puella indiget duce et custode, cur, 67, 2: *Et reliquit duem pubertatis suæ, et pacti Dei sui oblitæ est*, Filia omnis patri custodienda, X, 368, 1: *Filia patris abscondita est vigilia, et sollicitudo ejus auferit somnum, ne forte in adolescentia sua adulta efficiatur, et cum viro commemorata odibilis fiat*, Maxime lasciva et prociaca, 8, 2; 369, 1. Filia cur cura habeat matribus, XIX, 207, 2: *Salvabitur auseri (mulier) per filiorum generationem, si permanerit in fide, et dilectione, et sanctificatione cum sobrietate*, Sunt matris imitatrices, IX, 360, 1: *In filiis suis agnoscitur vir*, Filio

quomodo caste servanda, 243, 2: *Filia tibi sunt? serva corpus illorum, et non ostendas hilarem faciem tuam ad illas*, Elocutio earum quomodo anno faciendi, 245, 1: *Trade filiam, et grande opus feceris, et homini sensato da illam*, Puella nubentes limen domus Romæ olim non tangebant, XIII, 500, 1.

3° *Filix de quibus specialim in Scriptura vel Commentariis agitur*, Filia Jobi cum fratribus hereditatem cernunt; suæ ætatis erant pulcherrimæ: sunt typus anime perfecta, et tres status representant, Job, 795, 2.

Filia Iairi an defuncta sit patre adhuc domi agente, XV, 247, 2 et seq. Cur eam dormire dixerit Christus, 248, 1, 2. Denotat peccatores lapsos ex ignorantia vel infirmitate, 249, 1.

Filix quatuor Philippii erant virgines et prophetisse, XVII, 379, 1. An fuerint moiales, *ibid.* Puella cujusdam Alexandrinae baptismum petentis angeli fuerunt sponsores, XIII, 634, 1, 2. Puella quædam Tullensis triennio toto omni cibo abstiniuit, XIV, 471, 1.

4° *Vox Filia in figurato sensu sumpta*, Filix carminis quæ vocentur, VII, 389, 2. Filix vocantur urbes metropolitæ subjectæ, XII, 618, 1; 688, 2. Per filias Jerusalem in Cantico quinam intelligantur, VII, 493, 1: *Filix pharetra dicuntur sagitte*, XII, 386, 1. Filia Sion dicitur Jerusalem, 356, 1. Et quidem civitas inferior Jerusalem, XIV, 279, 1. Filia cur dicitur Sion vel Jerusalem, XI, 110, 1. Filia Jerusalem quæ sunt, *Psalms*, I, 316, 4: Filia Babylonis est ipsa Babylon, 568, 1. Filia latronis, idem est quod latrocinis dedita, XIV, 165, 1, 2. Quas gentes per eam Propheta intelligat, *ibid.*

FILIATIO DIVINA, Filiatio Dei quanta sit dignitas, XIII, 296, 2; 297, 1, 2: *Erit in loco ubi dicitur eis: Non populus meus vos; dicitur eis: Filii Dei viventis*, Quomodo hæc fiat, *ibid.* Fit per Spiritum sanctum, qui persanabitur datur filius Dei, *ibid.* In quo hæc sita sit, XVIII, 134, 1: *Acceptis spiritum adoptionis filiorum, in quo clamamus: Abba, Pater*, Filii Dei sunt omnes per gratiam, XVI, 24, 2. Et omnes fideles, 305, 1. Quomodo nascantur ex Deo, *ibid.*, 1: *Qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt*, XX, 563, 1, 2. Filius Dei est honorificus titulus Christianorum, XIX, 37, 1: *Ut sitis sine querela, et simplices filii Dei*, Filiatio divina quantum sit bonum, XVI, 305, 1: *Quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri, his qui credunt in nomine ejus*, Est donum Dei, *ibid.*: Provenit illa ex Deo 306, 1. Filiatio Dei bonis operibus stabilienda, XVIII, 436, 1: *Si autem filii, et hæredes sitis: hæredes qui dem Dei, cohæredes autem Christi; sit tamen et simpatimur, ut et conglorificemur*, Filiatio Dei est stimulus ad herica opera, XX, 563, 2 et seq.: *Videte qualem charitatem dedit nobis Pater, ut filii Dei*

neminemur et simus. Nos sumus filii Dei maxime imitatione ejus, XV, 177, 2: *Estote ergo vos perfecti, sicut et Pater vester celestis perfectus est*, Filiorum Dei tessera sunt justitia et charitas, XX, 572, 1 et seq.: *In hoc manifesti sunt filii Dei, et filii diaboli: Omnis qui non est justus, non est ex Deo, et qui non diligit fratrem suum*.

FILIUS DEI (Vide JESUS CHRISTUS).

FILIUS, 1. **VARIE VOCIS FILII SIGNIFICATIONES IN SCRIPTURA**. — Unde derivatur vox *Filius*, X, 89, 1. Vox *filii* quid denotet Hebrais cum aliquo addito, XV, 225, 1. Filius cum jungitur genitivo præmii vel pænæ, apud Hebræos idem est quod dignus; cum vero genitivo virtutis aut vitii, idem est quod studiosus et discipulus, I, 473, 1: *Filii sapientia, ecclesiae iustorum*, XVI, 256, 2: *Filii sunt Dei, cum sint filii resurrectionis*; 597, 2: *Quos dedit mihi, custodiri; et nemo ex eis perit, nisi filius perditionis*; XVIII, 601, 2: *Eramus natura filii iræ*, 632, 1; XIX, 149, 2: *Quoniam nisi venerit discessio primam, et revelatus fuerit homo peccati, filius perditionis*; XX, 461, 1, 2: *Et vero... maledictionis filii*, Filius dilectionis est filius dilectionis, XIX, 75, 2: *Eripuit nos de potestate tenebrarum, et transtulit in regnum filii dilectionis*, Filii vocantur ab Hebrais omnes descendentes in linea recta, XV, 53, 2.

II. **QUID SIT FILIUS RESPECTU PATRIS**. — Filius Hebræis dicitur fabrica patris, V, 374, 1; XVIII, 632, 2. Filius est peculium et possessio patris, IX, 417, 1: *Qui timet Dominum, honorat parentes; et quasi dominis servet his qui se genuerunt*, Filius se habet ad patrem ut radix ad arborem, *Psalms*, I, 356, 3: *Propterea Deus destruet te in finem: evellat te, et emigrabit te de tabernaculo tuo, et radicem tuam de terra viventium*, Filii vita ex vita parentis trahitur, VI, 70, 1. Filii a patre moriente quasi lampades vite, virtutis, opum et glorie accipiunt, V, 500, 2. Filius est parentum portio, VI, 53, 2. Filius ex uxore accipere, Hebræis idem est quod procreare, XIII, 284, 2. Idem filius an possit ex aliis parentibus nasci, IX, 246, 2 et seq.: *Memento quoniam nisi per illos (patrem et matrem) natus non fuisset*, Filii inter humanas felicitates primo loco numerandi, *Psalms*, II, 437, 1: *Quorum filii sicut novella plantationes in juventute sua*, Filii parentum memoriam perpetuant, XVI, 588, 1, 2. *Mulier cum parit, tristitiam habet, quia venit hora ejus: cum autem pepererit puerum, jam non meminit pressuræ propter gaudium, quia natus est homo in mundum*, Filii multi propagant nomen patris, X, 334, 1, 2: *Filii, et edificatio civitatis confirmabit nomen*, Filii sunt corona decus et gloria parentum, V, 349, 1; XI, 590, 2; Job, 401, 2: *Splendavit me gloria mea, et abstulit coronam de capite meo*.

III. **FILII BONI**. — Filiorum bonorum gloria cur lucerna comparetur, X, 91, 1: *Qui sapiens filius Salomoni dicitur*, VI, 271, 1: *Filius sapiens latificat*

patrem, filius vero stultus invidia est matris suæ. Filius sapiens est decus et doctrina patris, 374, 1. *Filius doctus, doctrina patris*, Imo in saepe patrem docet, *ibid.*, 2. Patrem affici læticia et honore, 527, 2: *Corona senum, filii filiorum, et gloria filiorum, patres eorum*, V, 199, 1: *Evullat gaudio pater iusti, qui sapientem genuit, lætabitur in eo*, 342, 1: *Stude sapientia, filii mi, et lætificat cor meum, ut possis exponere respondere sermonem*, Habet longam posteritatem, VI, 70, 1, 2. Parentibus est consolatio, voluptati, ornamento, V, 464, 1; VI, 404, 2 et seq.: *Brudi filium tuum, et refrigerabit te, et dabit delicias anime tuæ*, Imo eis longævitate affert, V, 527, 2 et seq. Filii bene morati decus parentibus afferunt, 143, 2: *Derivatur fontes tui foras, et in plateis aquas tuas divide*; IX, 675, 2: *Homo qui jucundatur in filiis, vivens et videns subversionem inimicorum suorum*, Eorumque ductum et consilium sequuntur, V, 143, 2. Pater de talium filiorum bono vel malo gaudet vel dolet, præsertim quia tales superstitis reliquit, IX, 675, 2. Filii sancti sunt beneficii patrum, X, 437, 1: *Cum semine eorum permanent bona, hereditas sancta nepotes eorum*, Proborum filiorum præmium est habere patres diu superstitis, V, 527, 2. Modum servans in expensis est sapiens, at qui prodigus, confusione se et parentes dolore afficit, VI, 204, 1: *Cui æ? Cuius ad ius? Cui rixæ? Cui foveæ? Cui sine causa vulnera? Cui suffusio oculorum? Nonne his qui commorantur in vino, et student calicibus epotandis?*

IV. **FILII NEQUAM**. — Quod sint impii, saepe provenit a vitioso parentum semine, X, 352, 2: *Vos vobis, viri impii, qui dereliquistis legem Domini Altissimi! Et si nati fueritis, in maledictione nascentini: et si mortui fueritis, in maledictione erit pars vestra*, Filii multi scelesti et bono patre fuerunt oriandi, XVIII, 314, 1. Filii scelesti degeneres, III, 304, 1: *Non ambulaverunt filii illius (Samuelis) in viis ejus; sed declinaverunt post avartitiam, acceperuntque munera, et pervertuntur iudicium*, Principum filii degeneres, VIII, 492, 2. Filii magnorum virorum plerumque sunt degeneres, X, 95, 1: *Doce filium tuum, et operare in illo, ne in turpitudinem illius offendas*, Filius improbus dedecus est patris, IX, 437, 1: *Ne juveneris in filiis impiis, si multiplicentur: nec oblecteris super ipsos, si non est timor Dei in illis*, Paucos desuper et negligit, *ibid.*, 2. Filius stultus deridet correctionem patris sui, Filii stultus est meror parentibus ad indocilitatem, VI, 18, 1: *Dolor patris, filius stultus*, Item ignominie, *ibid.*, Filius perversus patrem provocat ad iram, matrem ad dolorem, V, 552, 2: *Ira patris filius stultus, et dolor matris quæ genuit eum*, Foram saepe indignationem incurrit, *ibid.*, In causa est ut patri adversus contingant, VI, 18, 1. Imo citam et affert mortem, V, 528, 1. Filii improbi saepe matrem caecant,